

9. Ромашко О. Українська національна ідея в дзеркалі преси // Політичний менеджмент. – 2006. – № 2 (17). – С. 115-126.
10. Табачек І.В. Формування та розвиток особистості сучасного вчителя: Автореф. дис... канд. філософ. наук: 09.00.10 / І.В. Табачек; Ін-т вищ. освіти АПН України. – К., 2005.
11. Юрченко В.І. Проблеми підготовки вчителя національної школи: етнопсихологічний ракурс // Освіта і управління. – 2004. – Т. 7. – С. 103-113.

Гончаров В. И. Национальные традиции в формировании нового учителя: исторический и современный контекст.

В статье формирование нового учителя рассматривается в контексте и на основе национальных традиций украинского образования и культуры. Рассматриваются требования, предъявляемые государством к формированию современного учителя, определяется национальная идея как основной фактор национальной составляющей.

Ключевые слова: национальная традиция, учитель, образование, национальная идея.

Goncharov V. I. National traditions in the formation of a new teacher: a historical and contemporary context.

In this article the formation of a new teacher is considered in context and on the basis of national traditions of Ukrainian education and culture. We consider the requirements for the state in the formation of the modern teacher and defined the national idea as a leading factor in the national component.

Keywords: national tradition, teacher, education, national idea.

Куліненко Л. Б.

ФОРМУВАННЯ НОВОЇ КОНФІГУРАЦІЇ ЗНАТЬ ЯК ВІДПОВІДЬ НА ВИКЛИКИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕПОХИ

Особливості формування нової конфігурації знань розглядаються як відповідь на нові виклики інформаційної епохи, що, з одного боку, інтенсифікує процес навчання та діяльності людини, інтелектуалізує життєвий простір, з другого боку, покладає на людину додаткове розумове (мисленнєве) навантаження.

Ключові слова: людина, знання, освіта, культура, інтелектуалізація життєвого середовища, нова конфігурація знань.

У розвитку сучасної цивілізації багато суперечностей пов'язано з особливостями формування нової конфігурації знань. Зокрема,

занепокоєння багатьох дослідників викликає проблема людського виміру знань в умовах становлення інформаційної цивілізації, що супроводжується технологізацією, дегуманізацією і деперсоналізацією науки й знання, його відчуженням від людини. Потреба в «олюдненні» знання постає як завдання, що має соціальний характер. Розглядаючи проблему модернізації змісту освіти, приведення його у відповідність до найновіших досягнень сучасної науки, культури і соціальної практики, В. Андрущенко зазначає, зокрема, що враховуючи необхідні орієнтації на сучасний ринок праці, на вміння оперувати новітніми технологіями та знаннями, що задовольняють потреби інформаційного суспільства, пріоритетом освіти має стати людський капітал, підготовка молоді до нових ролей у цьому суспільстві. Важливим сьогодні є не тільки вміння оперувати власними знаннями, але й бути готовим змінюватись та пристосовуватись до нових потреб ринку праці, оперувати та управляти інформацією, активно діяти, швидко приймати рішення, навчатись упродовж життя [1, 8]. Слід мати на увазі й ті нині ще невидимі загрози, які несе з собою інформаційне суспільство. Як зазначає М. Ведмедєв, створення розвиненого комп'ютерно-комунікативного середовища, інтенсифікація життєвого простору, швидка зміна інформації тощо доповнює і стимулює інтелектуалізацію людства, але нерідко руйнує підвалини його творчої активності. Особливо тоді, коли процеси розгортаються в культурному контексті ціннісних настанов постмодерну [3].

Метою статті є розкриття тенденцій формування нової конфігурації знань як відповідь на виклики інформаційної епохи.

На думку Л. Охріменка, розвиток сучасної цивілізації значною мірою зумовлюють наукові досягнення, що сприяє утворенню процесів, не пов'язаних безпосередньо з активністю людини. Закономірності розвитку глобальних процесів і техногенного, й інформаційного середовищ набули самостійного характеру, а людина є лише їх пасивним елементом. На основі наукового прогресу, який мав стати тріумфом людського духу, виникають системи, що своєю сутністю нічого спільного з мисленням не мають. Відчуження людського буття від процесу отримання нових наукових знань стає однією з найгостріших проблем персонологічної, екзистенційно-антропологічної філософії кінця ХХ століття. Надмірна інформатизованість процесу здобуття наукового знання призводить до його повного знеособлення, оскільки вчені змушені опрацьовувати надмірну кількість даних, неспроможні надавати їй особистісного смислу та морального наповнення. Тому наука втрачає свою духовно-

екзистенційну цінність для людини, перетворюючись на відчужений системно-інформаційний матеріал [20].

Отже, в процесі формування нової конфігурації знань актуалізується питання гуманізації знання. Як пише Л. Охріменко, інтелектуальна установка на безперечну цінність наукового розвитку перегукується з основною характеристикою гуманізму – постійним саморозвитком людини як особистості. Такий зв'язок може бути посилений за умов гуманізації самого наукового знання на основі усвідомлення, що онтологічною основою феномену науки є не її технологічне втілення і не соціокультурне спрямування, а персоніологічно-екзистенційна потреба людського духу до самовизначення та самоідентифікації [20].

Інший аспект людського виміру нової конфігурації знань полягає в тому, що у суспільстві знань на перший план висуваються саме знання про людину. Як відзначає Н. Кочубей, якщо попередні наукові революції були спрямовані на оволодіння речовиною й енергією, то сучасна інформаційно-технологічна революція розглядає духовні, інтелектуальні, психічні реалії і можливості людини як особливий стратегічний ресурс [11, 305].

Значну проблему формування нової конфігурації знань становить економічний аспект. У сучасних умовах знання починає розглядатися як товар. Зокрема, Є. Єфімов відзначає, що знання у суспільстві знань, набуваючи більшого значення, ніж природні ресурси та фізичний капітал, стає важливим як економічний продукт, проявами чого у розвинених країнах є зростання нових форм діяльності, що заснована на торгівлі продуктами знання – патенти, ліцензування, консалтинг, розробки тощо [5, 9].

На думку В. Колесова, у суспільстві знань знання стає товаром особливого типу. Коли мова заходить про товар-знання, то здавалося б непорушні поняття – виробити, власник, продати, ціна, спожити (знання), навіть такі, як капітал, інвестиції, активи, управління та інші – стосовно знань втрачають свої звичні контури. Нове знання не може виникнути, наприклад, на конвеєрі, а є результатом, часто спонтанним, творчої розумової діяльності окремої особи або добре скоординованої діяльності професійних дослідників. На відміну від інших товарів, збільшення виробництва яких, тобто тиражування, можна автоматизувати, звівши до мінімуму участь людини, виробити знання неможливо без людини, а передача і можливість використання цього знання іншими – питання не тиражування і продажу, а умов доступу. Тиражувати можна лише матеріальні носії знання, точніше, носії

інформації про відчужене знання, причому витрати такого копіювання неспіввимірно малі [10, 523-524].

У свою чергу, Є. Єфімов з цього приводу зазначає, що в ролі активу знання виступає порівняно недавно, і специфіка цього процесу залишається багато в чому незрозумілою для економістів. Проте багато фахівців вважають, що за своєю природою і властивостями знання є суспільним товаром і володіє двома основними характеристиками: може використовуватися багатьма споживачами одночасно або послідовно, не зменшуючись при цьому в обсязі; для виробника украй складно і «втратно» враховувати всіх споживачів цього товару і виключити з процесу споживання осіб, що не сплатили його [5, 14].

На протиріччя між знанням-товаром та знанням як суспільним благом звертають увагу й С. Медведєв та І. Томашов. З їхньої точки зору, знання самі по собі – глобальне суспільне благо, що повністю задовольняє вимоги невинятковості та неконкурентності. Водночас у сучасному світі досить гостро постає питання захисту авторських прав і патентування винаходів. Учені повинні отримувати винагороду за свою працю, але як поєднувати принципи невинятковості й неконкурентності і при цьому гарантувати існування знань як глобального суспільного блага? Саме у пошуку відповіді на це питання виникла система державної підтримки досліджень, приватні фонди, система патентування винаходів. Остання, тимчасово обмежуючи невинятковість знання, підтримує матеріальну зацікавленість дослідників у продовженні роботи [15, 121-122].

Все повніше в умовах формування суспільства знань проявляється й геополітична сила знань. Адже саме здобуття нових знань лежить в основі науково-технічного розвитку кожної сучасної країни, що, в свою чергу, значною мірою визначає роль і місце тієї чи іншої держави у системі міжнародних відносин.

Як зазначають О. Антипіна та В. Іноземцев, найважливішим джерелом і рушійною силою постіндустріальної трансформації є технологічний прогрес з економічними, соціальними і політичними наслідками. Країни, що використовують його повномасштабні досягнення і внаслідок цього виконують роль сучасних економічних лідерів, утворюють у світовій спільноті постіндустріальну цивілізацію [2, 162].

Водночас зворотній бік геополітичної сили знань полягає у посиленні глобальних цивілізаційних розколів між державами-лідерами та іншими країнами, чие технологічне відставання не залишає їм жодних шансів та перспектив успішного розвитку.

З цього приводу С. Медведєв та І. Томашов зауважують, що знання в широкому сенсі цього слова є рушійною силою розвитку цивілізації, але також і джерелом зростання глобальної нерівності. Тоді як передові країни мають всі можливості для розвитку науки, аутсайтери залежать від технологій, гуманітарної і фінансової допомоги розвинених країн [15, 121].

Внутрішня структура знання у новій конфігурації також характеризується суперечливими тенденціями, що проявляються у поєднанні комплексності та міждисциплінарності знань та зростаючої спеціалізації та диференціації.

На думку О. Князевої, науково-технічний прогрес демонструє нам сьогодні подвійні тенденції. З одного боку, зростає спеціалізація різних наукових дисциплін, знання стає усе більш «езотеричним», доступним лише фахівцям, експертам у вузьких дисциплінарних областях. Воно стає усе більш формалізованим, певною мірою математизованим, вираженим символічно мовою навіть у таких споконвічно гуманітарних сферах, як психологія, лінгвістика, економіка. Воно стає анонімним, бо стираються риси особистості вченого, що створив ту або іншу наукову теорію. З другого боку, існує протилежна тенденція – тенденція до інтеграції і цілісності. Виникають поля полідисциплінарних досліджень, де у вивченні складного явища відбувається зустріч різних наукових дисциплін, між якими виникають взаємні впливи, наводяться мости взаємодії [9].

О. Наумкіна, аналізуючи суспільство знань, доводить, що у такому суспільстві зростає значення міждисциплінарного, системного знання, яке дозволяє самостійно знаходити і приймати відповідальні рішення в умовах невизначеності, в критичних і стресових ситуаціях, у тих випадках, коли людина стикається з новими вельми складними природними і соціальними явищами і процесами. Опанування таких знань і їх використання на практиці сприятиме забезпеченню безпеки існування, підвищенню якості життя людей [19, 34-35].

У цих умовах знання стає колективним продуктом, результатом спільної діяльності мережі наукових установ у різних країнах світу. Так, у Всесвітній доповіді ЮНЕСКО «До суспільства знань» підкреслено важливість для суспільства знань принципу спільної творчості, що заснований на ідеї безконкурентної колективної розробки. Практика спільної творчості дозволяє створити для користувачів можливість самостійної розробки використовуваних ними інструментів, заохочуючи тим самим користувачів до того, щоб самим ставати творцями знання. Крім того, вона показує, яким чином знання, введене в певний контекст, може бути реінвестоване в

масштабніші проекти, що далеко виходять за межі вихідного локального контексту [6, 189].

На думку В. Єфімова, глобальна конкуренція і обмеженість ресурсів, зростаюча складність і системність інновацій – все це вимушує підприємства до прийняття нової стратегії наукових досліджень. Сьогодні жодне велике підприємство, що займається інтенсивною розробкою технологій, поодинокі не впорасться з внутрішньою реалізацією і фінансуванням інноваційних проєктів, пов'язаних з системними дослідженнями. Виникають нові форми кооперації у сфері наукових досліджень і винахідницькій діяльності [5, 10].

Колективний характер процесу отримання нового знання впливає й на конфігурацію користування ним. Засадничим принципом суспільства знань стає спільне користування знаннями. Як зазначено у Всесвітній доповіді ЮНЕСКО «До суспільства знань», спільне користування знаннями є наріжним каменем практичної діяльності і цінностей, на яких повинні будуватися суспільства знань; воно не може розглядатися як розподіл одного цілого, що всім роздається по частинах, як видобуток. Спільне користування знаннями не може зводитися до дроблення відомостей або до розподілу навиків, за допомогою яких кожен міг би самостійно розвивати певну сферу спеціалізації і компетенції. Розвиток знання вимагає співпраці усіх [6, 181].

В умовах формування суспільства знань все більш рельєфно проявляється синергетичний характер знань. Як зазначає С. Вовк, сьогодні синергетику тлумачать і як міждисциплінарний науковий напрям, і як нову методологію світобачення, і як нелінійну наукову парадигму, і як новий світоглядний орієнтир, і як загальну теорію самоорганізації тощо. І це природно, оскільки різні узагальнюючі підходи (особливо багатофакторні чи комп'ютерно-математичні), використовуючи синергетичну термінологію, поступово формують необхідні умови і передумови побудови предметних багатофакторних моделей, здатних більш ефективно розкривати онтологічні та філософсько-методологічні засади багатовекторного синтезу природничо-наукового і гуманітарного знання, предметно обминаючи глибоко заховані «риффи» лінійного світобачення, які надзвичайно важко виявити, а тим більше всебічно розкривати в дослідницькому полі однобічних ідей і уявлень, методів і підходів у класичній методологічній свідомості [41, 4].

На думку Н. Кочубей, завдяки дослідженням у галузі синергетики долається епістемологічний редукціонізм, що не визнає

багатоваріантності пізнання й тим самим висувається концепція епістемологічного плюралізму. Ця обставина орієнтує дослідника не на конфронтацію між концепціями, а на їх узгодження. Таким чином вибудовується нова постнекласична постійно змінювана картина світу, ядро якої складають певні синергетичні, екологічні, соціально-гуманітарні та інші теорії, які ґрунтуються на уявленнях про нерозривний зв'язок та взаємозалежність Природи і Людини [11].

Синергетичний ефект нової конфігурації знання виявляється у експоненціальному зростанні нового знання завдяки новим технологіям. У Всесвітній доповіді ЮНЕСКО «До суспільства знань» відзначається кумулятивний характер розвитку знання як результат революції в галузі нових технологій. У суспільствах знань, що народжуються, існує «добросесне коло»: завдяки технологічним інноваціям прогрес знання у короткий термін призводить до прирощення знання. У результаті відбувається прискорення виробництва знання [6, 21].

Водночас синергетичний характер знання передбачає його цілісність. Так, А. Мірошніченко зазначає, що інформаційний бум зумовлює тенденцію науки до процесу зростання, поновлення та накопичення знань та спричиняє постійне розширення предметних галузей дослідження. Ось чому ця тенденція сучасного світу передбачає й розвиток іншої тенденції, яка визначає спрямованість на цілісність знань. Це звертає увагу на те, що вузька спеціалізація призвела до розірваного знання, відчуженого від людини. Синергетичний підхід дозволяє зрозуміти важливість «цілісної організації» знання [17, 479].

На думку О. Князевої, саме цілісна («холістична») тенденція визначає характер науки майбутнього, де, судячи з усього, посилюватиметься інтеграція наукових дисциплін на полях полідисциплінарного дослідження і знайде особливу цінність здатність учених нелінійно і цілісно мислити. Тому одним із завдань перебудови систем сучасної освіти всіх рівнів є розвиток холістичного мислення, формування уміння розуміти широкий, або інколи навіть і глобальний, контекст досліджуваної проблеми, тобто уміння контекстуалізувати знання. Тренувати холістичний, а не аналітичний, погляд на світ стає насущною потребою сучасної науки. «Думай глобально, щоб успішно вирішити свою приватну і локальну проблему!» – ось гасло сьогодення. Так, сама суть сучасних досліджень у сфері нелінійної динаміки складних систем пов'язана із здатністю переносити моделі складної поведінки з однієї дисциплінарної сфери в іншу, тобто проводити дослідження в конкретній дисциплінарній

галузі, маючи загальне і глибоке розуміння закономірностей складної поведінки систем, що самоорганізуються, і феномену життя [9].

Нарешті, для нової конфігурації знання є притаманним сітвовий спосіб розповсюдження знань. Н. Кочубей, вважаючи мережі однією з суттєвих реалій сучасного суспільства, характеризує їх як складне нелінійне самореферентне середовище, що змінюється та самоорганізується, на відміну від системи, де існує структура, рівні ієрархії, певна якісна і просторова визначеність [12, 82].

Саме мережі, пише М. Кастельс, складають нову соціальну морфологію наших суспільств, а поширення «сітрової» логіки значною мірою позначається на ході й результаті процесів, пов'язаних з виробництвом, повсякденним життям, культурою і владою [8, 494].

Дослідники сучасного етапу науково-технічного розвитку говорять про формування глобальної інноваційної сфери на базі дослідницьких мереж, які охоплюють весь світ, що завершує процеси виробничої і торговельно-фінансової глобалізації. У результаті створення глобальних наукових мереж змінюється не лише зміст і пріоритети досліджень, але і сама природа корпорацій, відбувається оновлення стилю і методів управління, складаються основи нової корпоративної культури [5, 11].

Розглядаючи наукові дисципліни з точки зору теорії організації соціальних систем, І. Москальов робить висновок, що дисциплінарна наука усередині кожної дисципліни має мережеву структуру, яка характеризується такими властивостями, як децентралізоване управління; неформальні стосунки; горизонтальні зв'язки; самоорганізація. Комунікативні мережі завжди існували в рамках окремих дисциплін, і саме вони визначали певну дисциплінарну єдність у системі науки. Сучасна ситуація у системі наукового знання сприяє розвитку єдиного міждисциплінарно-мережевого простору, якому мають бути властиві всі перераховані властивості мережевої організації [18, 209].

У сітвових суспільствах можливості обмінюватися і ділитися знаннями розширюються: ці суспільства є середовищем, особливо сприятливим для знання, оскільки надають конкретні умови для забезпечення загальної доступності знань, правда, поки що швидше у вигляді обіцянки, ще не реалізованої у світовому масштабі. У суспільствах знання, що складаються, дух спільного користування знаннями повинен розвиватися паралельно іншим цінностям, таким, як відвертість і допитливість. При цьому нові форми суспільного сітвового життя, що розвинулися, зокрема завдяки Інтернету, і сприяють обміну, взаємодії і загальному користуванню знаннями, є

горизонтальними і неієрархічними. Таким чином, є законні підстави сподіватися, що розвиток когнітивних здібностей кожного в суспільствах знання відбуватиметься не виключно у вигляді конкуренції або навіть необхідного змагання, а у дусі співпраці в ім'я загального блага – це прекрасно ілюструють моделі «спільних лабораторій» що займаються науковими дослідженнями, або програмні продукти Open Source у сфері інформаційних інструментів [6, 181].

Відповіддю на нові виклики інформаційної епохи та формування нової конфігурації знань мають стати якісні зміни в методології та змісті сучасної освіти. Метою цих змін стає формування такої системи освіти, яка здатна підготувати людину до життя у суспільстві знань.

Як відзначає А. Микитенко, особливо актуальними дискусії щодо освіти стають у період створення «суспільства знань», де саме освіченість людини, її спроможність творити, створювати унікальні продукти чи надавати унікальні послуги виступають у якості вирішального критерію і ефективності системи освіти, і багатовимірності особистості, спроможності людини проявляти необхідну гнучкість, адаптивні властивості тощо [16, 23-24].

Знання, інформація, технології сьогодні змінюються швидше, ніж одне покоління людей, тому зміна, змінність стає не винятком, а обов'язковою, однією з найбільш характерних рис життя людини і суспільства. Це вимагає від освітян формувати людину, здатну жити в системі постійно змінюваних координат, спроможну сприймати і творити зміни, здатну відокремити розумні зміни від нерозумних. Актуалізується завдання в навчальній діяльності не просто давати кількість знань або забезпечувати творче їх засвоєння. Значно більше актуалізується завдання щодо навчання дитини впродовж життя, і виробити не тільки уміння і навички навчатися, а й потребу в цьому. Третє завдання – навчити застосувати знання в практичній діяльності: професійній, суспільно-громадській, побуті. Перетворити знання з мертвого вантажу на методологію поведінки людини, основу прийняття рішень. Найважливіше – домогтися, аби знання стали підґрунтям діяльності людини. Іншими словами – утвердити знанневу людину. Лише так можна досягти рівня знанневого суспільства, яке вибудовуватиме свою діяльність на основі отриманих знань [14, 16].

На думку М. Карпенка, основними напрямками розвитку системи освіти в Україні у контексті розбудови суспільства знань є забезпечення доступності, якості й безперервності освіти. Вирішення цієї проблеми можливе через виконання комплексу наступних завдань: забезпечення прозорості та об'єктивності оцінювання знань, розробка і

запровадження єдиних критеріїв оцінювання навчальних закладів за рівнем якості освітніх послуг, підвищення відповідальності навчальних закладів за якість освітніх послуг, зростання рівня менеджменту в освітній галузі, оптимізацію розподілення коштів в освітній сфері, забезпечення попиту фахівців на ринку праці, подолання ізоляції навчального процесу від науково-дослідницької діяльності [7, 59].

О. Уваркіна акцентує увагу на трансформації принципів формування та розвитку освітнього потенціалу в умовах становлення інформаційного суспільства: якщо в індустріальну епоху панував знансвий підхід, який передбачав надання учню під час навчання максимального обсягу знань, умінь та навичок, то в епоху інформатизації посилюється орієнтація освіти на безперервний розвиток професійної компетентності. У зв'язку з цим нині головними принципами формування та розвитку освітнього потенціалу є такі: єдність навчання, виховання та самовиховання; доступність освіти; безперервність освіти; гуманізація освіти; гуманітаризація освіти; диференціація навчання; індивідуалізація навчання; демократизація освіти; інтеграція в освітній сфері; полікультурність; фундаменталізація та міждисциплінарна співпраця в освіті [21, 523].

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрущенко В. Філософія освіти XXI століття: пошук пріоритетів // Філософія освіти. – 2005. – № 1. – С. 5-17.
2. Антипина О.Н. Постэкономическая революция и глобальные проблемы / О.Н. Антипина, В.Л. Иноземцев // Общественные науки и современность. – 1998. – № 4. – С. 162-173.
3. Ведмедєв М.М. Знання і людина знання в суспільствах знання [Електронний документ] // Мультиверсум. Філософський альманах. – К.: Центр духовної культури, 2006. – № 59. – Режим доступу: http://www.filosof.com.ua/Jornel/M_59/Vedmedev.pdf.
4. Вовк С. Цілісне світобачення й світорозуміння в міждисциплінарному контексті синергетики // Філософські науки. – 2008. – Вип. 1. – С. 3-9.
5. Ефимов В.В. Управление знаниями: учебное пособие / В. В. Ефимов. – Ульяновск: УлГТУ, 2005. – 111 с.
6. К обществам знания. Всемирный доклад ЮНЕСКО. – Париж: Издательство ЮНЕСКО, 2005. – 239 с.
7. Карпенко М.М. Модернізація вищої освіти як чинник розбудови суспільства знань в Україні // Стратегічні пріоритети. – 2006. – № 1. – С. 57-63.

8. *Кастельс М.* Становление общества сетевых структур / М. Кастельс // Новая постиндустриальная волна на Западе: Антология. – М.: Academia, 1999. – С. 492-505.
9. *Князева Е.Н.* Трансдисциплинарные комплексы знаний: синергетическая мудрость в образовании [Электронный документ] // Полигнозис. – 2001. – № 2. – Режим доступа: <http://www.polygnosis.ru/default.asp?num=6&num2=235>.
10. *Колесов В.П.* Человеческое развитие и экономика знаний / Человеческое развитие: новое измерение социально-экономического прогресса. [Учебное пособие под общей редакцией проф. В. П. Колесова]. – М.: Права человека, 2008. – С. 517-544.
11. *Кочубей Н.В.* Освіта в суспільстві знань: загроза чи розвиток? // Нова парадигма. – Вип. 65. – Ч. 1. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2007. – С. 303-310.
12. *Кочубей Н.В.* Синергетичні концепти в нелінійних соціально-культурних контекстах: Автореф. дис. ... д-ра філософ. наук : 09.00.09. – К., 2010. – 36 с.
13. *Кочубей Н.В.* Системы и сети: сходство и различие // Філософія науки: традиції та інновації. – 2009. – № 1. – 82-90.
14. *Кремень В.* Освіта в контексті сучасних соціокультурних змін // Філософія освіти. – 2008. – № 1-2. – С. 15-21.
15. *Медведев П. С.* Знание и образование как глобальные общественные блага / П. С. Медведев, И. А. Томашов // Вестник международных организаций. – 2009. – № 2. – С. 121-125.
16. *Микитенко А.В.* Освіта сьогодні: необхідність та напрямки трансформації // Нова парадигма. – Вип. 83. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. – С. 23-33.
17. *Мірошниченко А.А.* Освітній процес та синергетична методологія // Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць. – 2012. – Вип. 57. – С. 477-481.
18. *Москалев И.Е.* Сети научных коммуникаций: междисциплинарный подход // Философия науки. – Вып. 11: Этнос науки на рубеже веков. – М.: ИФ РАН, 2005. – С. 196-211.
19. *Наумкина Е.А.* От информационного общества к обществу знаний: образовательный аспект // Філософські науки. – 2009. – Вип. 1. – С. 30-37.
20. *Охріменко Л.В.* Персонізація раціонального знання в парадигмі постнекласичної науки : Автореф. дис... канд. філос. наук : 09.00.03. – Львів, 2009. – 19 с.
21. *Уваркіна О.В.* Інтелектуальний потенціал освіти інформаційного суспільства // Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць. – 2012. – Вип. 58. – С. 521-527.

Кулиненко Л. Б. Формирование новой конфигурации знаний как ответ на вызовы информационной эпохи.

Особенности формирования новой конфигурации знаний рассматриваются как ответ на новые вызовы информационной эпохи, что интенсифицирует процесс обучения и деятельности человека, интеллектуализирует жизненное пространство, а также возлагает на человека дополнительные умственные (мыслительные) нагрузки.

Ключевые слова: человек, знания, образование, культура, интеллектуализация жизненной среды, новая конфигурация знаний.

Kulinenko L. B. Formation of a new configuration of knowledge as a response to the challenges of the information age.

Features of the formation of a new configuration of knowledge seen as a response to the new challenges of the information age, intensifies the learning process and human activities, makes the living space intellectual, holds the human additional mental (mental) load.

Keywords: people, knowledge, education, culture, the intellectualization of the living environment, the new configuration of knowledge.

Фомін Ф. В.

ФОРМУВАННЯ ПАРТНЕРСЬКОЇ МОДЕЛІ СІМ'Ї У КОНТЕКСТІ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ РЕАЛІЙ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

У статті визначено та охарактеризовано складові, необхідні для формування в умовах сучасної України партнерської сім'ї як моделі щасливої та найбільш плідної форми її існування.

Ключові слова: сім'я, щаслива сім'я, подружнє життя, любов, довіра, вірність.

У сучасному європейському, зокрема українському, суспільстві на відміну від цілого ряду історичних періодів минулого головним мотивом вступу до шлюбу є почуття любові між чоловіком та жінкою [1, 21]. Створюючи сім'ю, подружжя вірить, що їхня родина буде міцною та щасливою. Проте реальність свідчить про інше. На 1000 шлюбів в Україні в середньому припадає 550 розлучень [2], при цьому більшість сімей з тих, що не розлучилися, не є щасливими у своєму подружньому житті.

Чому відбувається так, що більшість сімей не спроможна «виротити» власне щастя і зробити шлюб таким, яким вони хочуть,